

Genetiivi-akkusatiivi, yksikkö

1) TEKEMISEN KOHDE ELI OBJEKTI

MITÄ? KETÄ?

Saamessa tekemisen kohde eli objekti on aina genetiivi-akkusatiivissa.

Mun boran **gáhku**.
Láilá oaidná **Biret-Inggá**.
Mun ráhkistan **du**.
Bora **gáhku!**
Raba **uvssa!**

Syön **kakkua/kakun**.
Láilá näkee **Biret-Ingán**.
Minä rakastan **sinua**.
Syö **kakku/kakkua!**
Ava **ovi!**

Huom! leat-verbillä ei ole objektiä vaan predikatiivi. Tämä tarkoittaa sitä, että saamessa leat-verbini kanssa ei tule genetiivi-akkusatiivia vaan sanan perusmuoto.

Mus lea beana.
Mus ii leat beana.
Gohpas lea gáffe.
Jávrris lea čáhci.

Minulla on koira.
Minulla ei ole koiraa.
Kupissa on kahvia.
Järvessä on vettä.

2) KUN ILMAISTAAN OMISTAJAA

KENEN? MINKÄ?

Mu eatni namma lea Rávdná.
Nieidda gahpir lea skáhpes.
Mun vuoján **áhči** biillain.
Mii **du** namma lea?

Minun äidin nimi on Rauna.
Tytön lakki on kaapissa.
Minä ajan **isän** autolla.
Mikä **sinun** nimi on?

3) NUMEROIDEN JA MÄÄRÄN KANSSA

Mus leat golbma **beatnaga**.
Skuvllas leat 20 **studeantta**.

Minulla on kolme koiraa.
Koulussa on 20 **opiskelijaa**.

gohpa **deaja**

kuppi **teetä**

Huom! olu + nominatiivi. → Jieŋa alde lea **olu čáhci**. Dáppe leat **olu girjjit**.

4) POST- JA PREPOSITIOIDEN KANSSA.

Sávdni lea **dálu** duohken.
Jovvna bohtá **mu** mielde.
Mii oaggut **jieŋa** alde.

Sauna on **talon** takana.
Jouni tulee **minun** mukana.
Me ongimme **jään** päällä.

5) AJANILMAUKSISSA

duorastaga
sotnabeaivvi
bohtte **mánu**

torstaina
sunnuntaina
ensi kuussa

Muodostaminen

1) PARILLISTAVUISET

vahva aste → heikko aste, ei muuta!

eadni	eatni	äiti	äitiä/äidin
boallu	boalu	nappi	nappia/napin
giehta	gieđa	käsi	kättä/käden
mánná	máná	lapsi	lasta/lapsen
baste	bastte	lusikka	lusikkaa/-kan
belko	belkko	pölkky	pölkkyä/pölkyn
girku (=)	girku	kirkko	kirkkoa/kirkon

-a + mahdolliset loppukonsonantin muutokset
(huom! tavujen määrä lasketaan taivutetusta sanasta)

sápmelaš	sápmelačča	saamelainen	saamelaista/-sen
ilolaš	ilolačča	iloinen	iloista/-sen
ásodat (:g)	ásodaga	asuntola	asuntolaa/-lan
muitalus	muitalusa	kertomus	kertomusta/-ksen

2) PARITONTAVUISET

-a + mahdollinen astevaihtelu heikosta asteesta vahvaan asteeseen.

gahpir	gahpira	lakki	lakkia/lakin
duottar (-dd-)	duoddara	tunturi	tunturia/tunturin
bearaš (-rr-)	bearraša	perhe	perhettä/perheen
beana (-tn-, :g)	beatnaga	koira	koiraa/koiran
luomi (-pmá-, :n)	luopmána	hilla	hillaa/hillan

3) SUPISTUMAVARTALOISET

heikko aste → vahventunut vasta aste (ns. 3. aste) + vokaalimuutokset

boazu (-ohcco-)	bohcco	poro	poroa/poron
suolu (-llo-)	sullo	saari	saarta/saaren
fális (-llá-)	fállá	valas	valasta/valaan
njálggis (-lgá-)	njálgá	karkki	karkkia/karkin

epäsäännöllinen taivutus:

olmmoš	olbmo	ihminen	ihmistä/-sen
almmái	albmá	mies (I), kaveri (L)	miestä/miehen

Persoonapronominit

mun	mu	<i>minun/minua</i>
don	du	<i>sinun/sinua</i>
son	su	<i>hänen/häntä</i>
moai	munno	<i>meidän/meitä</i>
doai	dudno	<i>teidän/teitä</i>
soai	sudno	<i>heidän/heitä</i>
mii	min	<i>meidän/meitä</i>
dii	din	<i>teidän/teitä</i>
sii	sin	<i>heidän/heitä</i>